

KS. KRZYSZTOF SMYKOWSKI\*

**Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Instytut Teologii Moralnej KUL pt. „Oblicza miłosierdzia. Przesłanie moralne Kościoła”, Lublin, 9 grudnia 2015 r.**

Stało się już tradycją, że Instytut Teologii Moralnej KUL każdego roku w grudniu organizuje sympozjum, w czasie którego zaproszeni goście pochylają się nad współczesnymi wyzwaniem moralnymi. Tegoroczna konferencja zatytułowana „Oblicza miłosierdzia. Przesłanie moralne Kościoła” odbyła się 9 grudnia. Wpisała się ona w rozpoczęty zaledwie dzień wcześniej Rok Miłosierdzia ogłoszony przez papieża Franciszka.

Otwarcia sympozjum dokonał ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski. Dziekan Wydziału Teologii KUL pogratulował Instytutowi Teologii Moralnej, który jako pierwszy z jednostek wydziałowych podjął refleksję na temat Bożego Miłosierdzia w roku mu poświęconym. Podkreślił ponadto, że teologia moralna jest szczególnie predestynowana do wskazywania, by sprawiedliwości nie zastępować miłosierdziem.

Wprowadzenia merytorycznego w omawianą tematykę dokonał ks. dr hab. Tadeusz Zadykowicz, prof. KUL. Dyrektor Instytutu Teologii Moralnej ukazał ponad dwudziestoletnią tradycję grudniowych spotkań, które przebiegają pod wspólnym tytułem „Przesłanie moralne Kościoła”, podejmując refleksję naukową nad nauczaniem Kościoła w kwestiach moralnych. Podkreślił, że praktyka miłosierdzia ma źródło w doktrynie.

Pierwszej sesji *Bóg bogaty w miłosierdzie* przewodniczył ks. dr hab. Marian Pokrywka, prof. KUL, a w jej ramach zostały wygłoszone dwa referaty. Ks. prof. dr hab. Krzysztof Gózdź (KUL) w wykładzie *Teologia miłosierdzia Bożego* wskazał na różne sposoby rozumienia miłosierdzia. Jest ono pojmowane jak litość wobec grzesznika, realizacja woli Bożej, działalność charytatywna lub kształtowanie człowieczeństwa. W teologicznej refleksji trzeba wyróżnić trzy podstawowe zagadnienia. Miłosierdzie jest przymiotem Boga, który wy-

---

\* Ks. dr Krzysztof Smykowski – Katedra Bioetyki Teologicznej w Instytucie Teologii Moralnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, e-mail: ksmyskowski@kul.pl

plywa z Jego natury i działania. Tego typu refleksja pojawiła się już w średniowieczu. Źródłem miłosierdzia jest miłość Boga, co wyraża już Stary Testament. Jest ona cierpliwa i ofiarna, ale także i karząca. Została ona w sposób najpełniejszy i najbardziej realny objawiona w Jezusie Chrystusie.

Ks. dr hab. Zbigniew Wanat (UMK) w wykładzie *Miłosierdzie – miłość potężniejsza niż grzech* odwołał się do trzech aspektów. Wskazał, by odkrywać prawdę o miłości. W tym celu omówił wybrane fragmenty Pisma świętego dotyczące przebaczenia. Prowadzi to do doświadczenia obecności Jezusa Chrystusa w sakramentach, które w sposób realny uobecniają Jego posłannictwo. Zgodnie z logiką chrześcijańską, według której każdy dar jest jednocześnie wezwaniem, ostatnim etapem winno być obdarowanie innych. Szczególną przestrzenią jest rodzina, co wielokrotnie podkreśla papież Franciszek.

Drugą sesję *Miłosierni jak Ojciec* poprowadził ks. dr hab. Sławomir Nowosad, prof. KUL. W jej trakcie zostały wygłoszone także dwa referaty. Ks. dr hab. Waldemar Cisło, prof. UKSW w wykładzie *Kościół „domem miłosierdzia”* wskazał na konkretne formy świadczenia miłosierdzia przez wspólnotę Kościoła katolickiego. Na przykładzie działalności organizacji Pomoc Kościołowi w Potrzebie omówił formy udzielania wsparcia uchodźcom z krajów Afryki i Bliskiego Wschodu. Podkreślił, że konieczność pomocy tym ludziom nie oznacza moralnego zakazu stawiania pytań o słuszność wpuszczania ich do państw europejskich.

Ks. dr hab. Krzysztof Gryz (UPJPII) w referacie *Uczynki miłosierdzia względem duszy i ciała* odwołał się do nauczania papieża Franciszka, który zachęca, by w Roku Miłosierdzia na nowo przemyśleć temat uczynków względem duszy i ciała. Podkreślił, że nie są one działalnością charytatywną, lecz wyróżnia je fundament religijny. Rodzą się z miłości do Chrystusa, który miłością obejmuje każdego człowieka. Zostały ukazane różne koncepcje tych czynów. Do najważniejszych należy pojmowanie ich jako jałmużny, owocu mistycznego upodobnienia do Chrystusa, troski o godność osoby oraz prewencji. Na zakończenie prelegent stwierdził, że sytuacja jest dynamiczna, stąd pojawiają się postulaty mówienia o „nowych” uczynkach.

Zwieńczeniem sympozjum była dyskusja panelowa, której przewodniczył o. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk (KUL). Zgodnie z kilkuletnim już zwyczajem zostali do niej zaproszeni praktycy, aby podzielili się swymi doświadczeniami. Jako pierwszy głos zabrał Wojciech Bylicki. Zaprezentował działalność Bractwa Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie, które koncentruje się na pomocy osobom bezdomnym. Jego działalność obejmuje nie tylko doraźne wsparcie, lecz także kształcenie i tworzeniem miejsc pracy w ramach przedsiębiorstwa społecznego. Nie mniej istotna jest jednak troska o życie duchowe podopiecznych. Stanisław Cur, Agnieszka Włodarczyk-Dziadosz i Katarzyna Jabłońska reprezentujący Schronisko dla Nieletnich w Dominowie wskazali, że celem ich pracy jest przybliżanie wychowanków, którzy weszli w konflikt z prawem, do działań na rzecz drugiego człowieka. O. dr Filip Buczyński za-

prezentował działalność Lubelskiego Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia, która koncentruje się na pomocy socjalnej rodzinom, otoczeniu opieką dzieci nieuleczalnie chorych, co często umożliwia im pobyt w domu oraz konsultacji kobiet w ciąży, u których poczętych dzieci stwierdzono poważne wady letalne. Wszyscy dyskutanci podkreślili dużą rolę wolontariuszy angażujących się w działalność stowarzyszeń i instytucji.

Kolejne już grudniowe sympozjum zorganizowane na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II było znakomitą okazją do zastanowienia się na nowo nad tematyką Bożego miłosierdzia oraz teologiczno-moralnej refleksji nad postawami, do których ono zachęca człowieka.